

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
(МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
УСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
На засіданні кафедри менеджменту
та державної служби
Протокол № 4 від 10.10.2019 р.

ЧЕРНІГІВ ЧНТУ 2019

Публічне управління та адміністрування. Методичні вказівки до виконання та захисту випускної кваліфікаційної (магістерської) роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» усіх форм навчання / Укладачі : Бутко М.П., Оліфіренко Л.Д., Самійленко Г.М., Шабардіна Ю.В., Т.В. Пепа. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – 44 с.

Укладачі: БУТКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ, доктор економічних наук, професор
 ОЛІФІРЕНКО ЛІЛІЯ ДМИТРИВНА, доктор наук з державного управління, професор
 САМІЙЛЕНКО ГАЛИНА МИКОЛАЇВНА, кандидат економічних наук, доцент
 ШАБАРДІНА ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА, кандидат економічних наук, доцент
 ПЕПА ТАРАС ВАДИМОВИЧ

Відповідальний за випуск: БУТКО МИКОЛА ПЕТРОВИЧ завідувач кафедри менеджменту та державної служби, доктор економічних наук, професор

Рецензент: ОЛІЙЧЕНКО ІГОР МИХАЙЛОВИЧ, доктор наук з державного управління, професор Чернігівського національного технологічного університету

Зміст

Вступ	4
1 Загальні положення.....	5
1.1 Цілі та завдання випускної кваліфікаційної роботи.....	5
1.2 Основні етапи виконання випускної кваліфікаційної роботи	7
1.3 Загальні вимоги.....	8
2 Обсяг, структура роботи, узагальнений зміст кожної частини.....	10
2.1 Вступ	11
2.2 Теоретичні основи дослідження	12
2.3 Аналітико-дослідницький розділ.....	13
2.4 Обґрунтування пропозицій з вдосконалення предмету дослідження на об'єкті дослідження.....	15
2.5 Висновки.....	16
2.6 Перелік посилань.....	17
2.7 Додатки	17
3 Вимоги до оформлення випускної кваліфікаційної роботи	18
3.1 Основна частина	18
3.2 Нумерація	19
3.3 Ілюстрації	20
3.4 Таблиці, формули, посилання	20
4 Поради щодо вибору тематики магістерського дослідження.....	23
5 Захист випускної кваліфікаційної роботи	23
5.1 Підготовка захисту випускної кваліфікаційної роботи.....	23
5.1.1 Попередній розгляд випускної кваліфікаційної роботи....	23
5.1.2 Зовнішнє рецензування.....	24
5.2 Організація процесу захисту	25
6 Орієнтовні тематичні напрями випускних кваліфікаційних робіт.....	28
Рекомендована література	33
Додаток А	35
Додаток Б	36
Додаток В	37
Додаток Г	38
Додаток Д	40
Додаток Е	41
Додаток Ж	42

ВСТУП

Реформування системи управління в Україні кардинально змінило підходи до розв'язання суспільно-економічних завдань публічної державної служби та її діяльності, що безпосередньо вплинуло на організацію навчання здобувачів вищої освіти галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування” спеціальності 281 “Публічне управління та адміністрування”). Майбутні фахівці мають володіти новітніми, адаптованими до вимог міжнародної інтеграції та оточення методами організації, прийняття рішень, оцінювання та аналізу діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій сучасною методологією та методикою прийняття управлінських. Ефективна національна економіка – це перед усім ефективне управління. Усвідомлення здобувачами сучасних концепцій управління, вміння використовувати їх у реальній практиці, опанування нової свідомості для керівників – основа формування управлінської культури XXI сторіччя.

Ці завдання зможуть виконувати висококваліфіковані фахівці, здатних професійно розв'язувати проблеми та вирішувати завдання стратегічного, тактичного та ситуативного характеру щодо управління в публічній сфері, що передбачає застосування професійної компетенції у сфері формування цілісного уявлення про публічне управління та адміністрування; політики національного, регіонального та місцевого рівнів; політичні інститути та процеси, що визначають її специфіку; сучасні практики електронної демократії; вміння аналізу, розробки та реалізації публічної політики; вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень; діагностики та аналізу соціально-гуманітарної складової розвитку суспільства.

Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) – завершальна стадія підготовки фахівців, виконання якої визначить готовність здобувачів вищої освіти до самостійного вирішення сучасних управлінських проблем. ВКР є складовою державної атестації, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами теоретичних знань, практичної підготовки, здатність до самостійної роботи.

Представлені методичні вказівки встановлюють вимоги щодо структури, змісту, оформлення та тематики випускних кваліфікаційних робіт, а також для керівників і консультантів випускних кваліфікаційних робіт. При розробці цих методичних вказівок використовувались положення [1-9], які призначаються у допомогу здобувачам на стадіях практики та стажування, написання роботи та при її захисті, а також для раціональної організації процесу проектування, оптимізації проектних рішень, удосконалення управління, зовнішнього рецензування, оформлення роботи тощо.

1 Загальні положення

1.1 Цілі та завдання випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота здобувача є заключною навчально-дослідницькою працею комплексного характеру, яка підводить підсумки результативності вивчення дисциплін навчального плану, проходження всіх практик, стажування та переддипломної практики. Випускна кваліфікаційна робота здобувача освітнього ступеня магістра виконується як самостійна розробка актуального питання (проблеми) фахової сфери і водночас є також науково-практичним дослідженням, що характеризує рівень теоретичної та ділової підготовки здобувача-випускника, його наукову ерудицію і глибину професійних знань і навичок, отриманих за весь період навчання у заклади вищої освіти по обраній спеціальності.

Відповідно до освітньо-професійної програми “Публічне управління та адміністрування” підготовка і захист випускної кваліфікаційної роботи – неодмінна умова професійної кваліфікації здобувача та визнання його фахівцем. Відповідно до поставлених вимог написання випускної кваліфікаційної роботи покликано сприяти закріпленню та прояву знань, отриманих у процесі вивчення загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, умінь і навичок, придбаних під час практики та стажування, використанню їх в дослідницькій і практичній роботі з фаху. Метою виконання магістерського дослідження є поглиблене осмислення професійної проблеми, комплексне опанування матеріалу і методів самостійного дослідження, послідовного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань.

У процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи здобувач у відповідності до кваліфікаційних вимог має проявити: оволодіння фундаментальними знаннями щодо правових, політичних, суспільних та соціально-економічних процесів, закономірностей функціонування та розвитку органів публічного управління, особливостей організації публічного управління та адміністрування; економічного та соціального діагностування; діагностики, аналізу та оцінювання інноваційного потенціалу держави; систематизації і узагальнення правової діяльності органів публічної влади та місцевого самоврядування, а також умови їх функціонування; розробки стратегій та програм соціально-економічного розвитку регіонів та країни; регулювання внутрішнього механізму політичного, адміністративного, соціально-економічного та підприємництва, системного проектування та управління змінами щодо організації інформаційно-комунікативних потоків на основі ІТ; розроблення та обґрунтування управлінських рішень у публічному управлінні; контролю за ефективністю використання ресурсів і ціледосягнення програмних завдань; реалізації комплексних програм розвитку територій усіма засобами публічного управління; прийняття управлінських рішень у межах компетенції публічного службовця відповідно до рангу; оцінювання потенційних можливостей зростання економіки регіону та країни; проектування

організаційно-структурних змін; обґрунтування інноваційно-інвестиційних проектів регіонального розвитку; вивчення і впровадження передового світового досвіду, проведення наукових досліджень з публічного управління; сприяння інтегративним процесам щодо впровадження європейських стандартів щодо менеджменту якості, професійного зростання, інформатизації органів державної влади та органів місцевого самоврядування, формування ціннісних орієнтирів щодо ціледосягнення програмних показників у всіх сферах життя суспільства.

Випускна кваліфікаційна робота має характеризуватися логічністю, доказовістю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити самостійні дослідження, розрахунки, виконані на ЕОМ;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення управлінської діяльності на досліджуваному об'єкті;
- мати належне оформлення;
- мати усі потрібні супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на кафедру у термін, передбачений графіком освітнього процесу.

У випускній кваліфікаційній роботі мають ставитися і вирішуватися актуальні питання фахової сфери, демонструватися ерудиція й уміння автора аналізувати проблеми і пропонувати оригінальні висновки, проекти рішень, а також знання спеціальної літератури тощо. Вимагає спеціальної практики в органах публічної влади та місцевого самоврядування. Передбачається надання фундаментальних теоретико-методичних знань та практичних навиків з реалізації державної та публічної політики, соціальних та економічних процесів, використання та удосконалення наукових підходів, та концепцій у сфері публічного управління, поглиблене вивчення методів та механізмів реалізації публічного права та професійну підготовку фахівців для органів державної влади та місцевого самоврядування, здатних на високому професійному рівні розв'язувати проблеми та вирішувати завдання стратегічного, тактичного та ситуативного управління у публічній сфері, що передбачає застосування професійної компетенції у сфері публічного управління та адміністрування. Формує фахівців-управлінців з новим прогресивним мисленням, здатних застосовувати ефективні методи управління, аналізу та синтезу досліджуваних явищ і процесів у публічному управлінні, розробляти нові, на основі сучасних наукових досягнень.

Взагалі випускна кваліфікаційна робота має відображати сучасні досягнення вітчизняної і закордонної управлінської думки, ґрунтуватися на теоретичних положеннях і фактичних матеріалах щодо адміністрування, управління та ресурсного забезпечення, виходити з об'єктивної реальності практичних ситуацій. Випускна кваліфікаційна робота також має свідчити про уміння автора досліджувати проблеми менеджменту, формулювати й аргументовано обґрунтовувати висунуті положення і тези, робити узагальнюючі висновки, обґрунтовувати практичні рекомендації. Магістерське дослідження – творча праця, результатом якої може бути і нетрадиційний,

оригінальний погляд на поставлену проблему, а саме дослідження привести до несподіваних відкриттів. У процесі виконання випускної кваліфікаційної роботи здобувач виявляє свою науково-дослідну зрілість, готовність до практичного застосування отриманих знань, кваліфікованого вирішення професійних проблем.

Випускна кваліфікаційна робота може бути написана як державною (українською) мовою, так й іноземною, якою володіє здобувач. Це можливо, при домовленості з кафедрою іноземних мов професійного спрямування ЧНТУ, якщо кафедра зможе надати наукового керівника, що володіє іноземною мовою.

Надати необхідну допомогу, правильно спрямувати зусилля здобувача на якісне виконання випускної кваліфікаційної роботи – основна задача цих методичних рекомендацій. Рекомендації призначені для здобувачів усіх форм навчання ЧНТУ, що завершують навчання – а також для наукових керівників і консультантів магістерських робіт. Методичні рекомендації складені з урахуванням сучасних вимог до випускних кваліфікаційних робіт і завдань подальшого підвищення якості їхнього виконання.

Випускна кваліфікаційна робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження теми, обґрунтованих пропозицій, а також не має відгуку з об'єкта дослідження та зовнішньої рецензії, до захисту не допускається.

1.2 Основні етапи виконання випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення чинного законодавства України з питань діяльності організацій, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з проблеми, яка вивчається, а також результатів проведених здобувачем власних досліджень реального об'єкта.

Основні етапи виконання випускної кваліфікаційної роботи:

1. Проходження стажування та переддипломної практики (захист звіту).
2. Вибір теми та об'єкта дослідження, затвердження теми.
3. Розробка завдання на випускну кваліфікаційну роботу, складання календарного плану виконання.
4. Опрацювання літературних джерел і складання плану роботи.
5. Збирання фактичного матеріалу під час переддипломної практики на об'єкті дослідження.
6. Обробка фактичного матеріалу.
7. Написання першого варіанта тексту, подання матеріалу на ознайомлення науковому керівникові.
8. Усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення випускної кваліфікаційної роботи.
9. Подання роботи на ознайомлення керівництву об'єкта дослідження, отримання відгуку.

10. Подання роботи на випускню кафедру.
11. Зовнішнє рецензування роботи.
12. Захист випускної кваліфікаційної роботи у ЕК.

До виконання випускної кваліфікаційної роботи допускаються ті, хто успішно склали заліково-екзаменаційну сесію, завершили стажування і переддипломну практику та захистили звіти з них.

1.3 Загальні вимоги

Поділ випускної кваліфікаційної роботи на теоретичну, аналітичну і проектну частини має відомий аспект умовності. У розділах і параграфах послідовно викладається зміст магістерського дослідження. Текстуальний обсяг кожного розділу звичайно має по 30-35 сторінок. Послідовність написання їх залежить від суб'єктивно-індивідуальних прихильностей та інших особистих особливостей творчої “лабораторії” автора.

За змістом у випускній кваліфікаційній роботі мають бути дотримані такі основні вимоги:

- обґрунтування пропозицій результатами аналізу управлінської діяльності об'єкта (поставлена задача);
- реальна спрямованість результатів і проектно-практичних (рекомендованих) заходів на підвищення ефективності та оптимізацію функцій (програма виконання);
- відповідність запропонованих заходів щодо удосконалення організації цілям і перспективним тенденціям соціально-економічної орієнтованості управління;
- дієвість і конкретність висновків про стан організації управління і обґрунтованість пропозицій, спрямованих на її модернізацію;
 - відповідність розробки теми випускної кваліфікаційної роботи сучасному рівню розробок методичних положень і рекомендацій з організації системи менеджменту (див. зразкову структуру змісту випускної кваліфікаційної роботи у додатку Б).

Єдність загальних вимог не звужує просторів творчої думки дослідника, а навпаки припускає широку ініціативу в розробці обраної теми в самих різних її аспектах і особливостях. Оригінальність рішення задач дослідження – один з важливих критеріїв оцінювання якості випускної кваліфікаційної роботи. Важливим напрямом магістерського дослідження є розробка пропозицій щодо удосконалення організаційної структури і методів управління. Творчий пошук у напрямку розробки пропозицій по зміцненню єдності системи менеджменту об'єкту дослідження, підвищення ефективності та розвитку демократичних засад. Проектування також повинно бути націлене на те, щоб у всіх ланках системи управління домагатися оперативності прийняття рішень та їх виконавської результативності.

Сучасні вимоги до системи менеджменту мають соціальну орієнтованість. У цьому зв'язку соціальні критерії оцінки організаційних і управлінських

рішень мають ключову роль в аналізі і проектуванні систем управління, здійснення виробничо-управлінських функцій. Тому у магістерському дослідженні повинні знайти відображення підходи і методи оцінки якості системи менеджменту об'єкту. Неменш значимі питання прогнозування соціальних наслідків у результаті здійснення керуючих впливів.

Найбільш значимими й особливо вагомими будуть такі магістерські дослідження, які націлені на вирішення конкретних проблем реального життя, наприклад, на те, як розв'язати економічні негаразди, проблеми безпритульності та безробіття на державному і місцевому рівнях, якими методами і засобами цього досягти, що потрібно змінити у чинному законодавстві, у структурі державних органів влади тощо. Іншими прикладами таких магістерських робіт могли б бути дослідження, спрямовані на вирішення завдань активізації інноваційно-інвестиційної діяльності (в окремому регіоні, у країні), ефективного державного контролю в тій чи іншій сфері суспільної діяльності, формування державного менеджменту.

При такому підході до визначення мети, задач і предмету випускної кваліфікаційної роботи, акцент робиться як на конкретному (ситуаційному), так і на стратегічному (перспективному) аспектах. Ситуаційне управління – це, як правило, управління непрограмованою, неструктуризованою, непередбаченою середовищем ситуацією. Тобто необхідна локалізація змісту проблемної ситуації і прийняття, головним чином, оперативних рішень з урахуванням можливих наслідків і визначенням оптимального варіанту управлінських дій.

Стратегічне державне управління це планування розвитку, що вимагає зовсім іншого бачення проблеми і визначення заходів її вирішення на перспективу. Тут важливо виявити масштабність у формулюванні управлінських цілей, зуміти провести аналіз великих масивів інформації, прорахувати альтернативні рішення, оцінити можливі наслідки та визначити оптимальний варіант плану.

Форми і зміст управлінських рішень будуть залежати від видів діяльності і ієрархічного рівня, на якому вони повинні прийматися і здійснюватися. Чим нижче рівень, тим більше місця займає ситуаційне управління, чим вище – тим сильніше акцент робиться на стратегічне планування у різних областях і сферах діяльності. Розходження у діяльності менеджера на відповідних ієрархічних рівнях припускають поліфункціональність управлінських рішень у рамках магістерського дослідження. Воно повинно враховувати, що такі розходження полягають у роботі з узагальненою або з конкретною інформацією, у різному ступені відповідальності запропоновані та прийняті рішення, у різному діапазоні управлінських контактів.

У випускній кваліфікаційній роботі використовуються програмно-цільовий метод планування і управління, економіко-математичне моделювання для вибору оптимальних рішень, загальнонаукові і спеціальні підходи до обґрунтування результатів і пропозицій.

Загальні методологічні підходи розглядають магістерське дослідження як процес послідовного аналізу і розробки проблеми, виявлення недоліків і резервів удосконалювання управлінської і службової діяльності. З цих позицій

здобувач має повною мірою використовувати отримані знання з дисциплін правового й економічного циклів, соціології, технології прийняття управлінських рішень тощо.

У процесі магістерського дослідження здобувач має виявити знання в області:

- проектного обстеження об'єкта управління і керуючої системи, аналізу підсистем, технологій управління і функціонування інновацій;
- проектування організації управління (оптимізації організаційно-структурних і функціональних процесів, раціоналізації управлінських процедур і операцій, удосконалення взаємозв'язків між підрозділами керуючої системи, обґрунтування застосування технічних засобів управління тощо), починаючи з загальних принципів вирішення цих задач і закінчуючи розробкою нормативних і методичних документів, посадових інструкцій, технологічних карт, форм документації, схем документообігу;
- удосконалення виробничо-управлінських структур і механізмів реалізації прийнятих рішень у публічному управлінні;
- визначення соціальної й економічної ефективності проектних рішень по організації систем управління, і виробничих систем.

Здобувач під керівництвом наукового керівника має організувати свою роботу так, щоб з раціональними витратами часу самостійно знаходити оптимальні рішення дослідницьких задач. Проектування системи управління має базуватися на використанні перевірених практикою методів, економічній і правовій оцінці умов застосування існуючих систем і можливості їх удосконалення. Здобувач має знати і постійно вивчати новітні досягнення в теорії і практиці управління, закордонний досвід управління і, по можливості, враховувати їх у своїй роботі. Дослідження повинне ґрунтуватися на чинному законодавстві України.

Випускна кваліфікаційна робота виконується на основі вивчення наукової літератури за фахом (підручників, навчальних посібників і методичних матеріалів), нормативно-правових джерел, спеціальної літератури за обраною темою (монографій, наукових статей, інших наукових видань), інформації засобів масової інформації. Випускна кваліфікаційна робота має розроблятися на конкретних матеріалах об'єкту дослідження як державного, регіонального або місцевого рівнів, або їх структурних підрозділів. Теми магістерського дослідження мають бути направлені на вирішення практичних проблем відповідно до сучасних вимог.

2 Обсяг, структура роботи, узагальнений зміст кожної частини

Термін написання випускної кваліфікаційної роботи встановлюється навчальним планом ЧНТУ, затвердженому в установленому порядку.

Випускна кваліфікаційна робота має виконуватися здобувачем у повній відповідності до затверджених календарного плану та завдання. У випадках

відставання від графіка здобувач зобов'язаний надати офіційні пояснення дирекції інституту, своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

Випускна кваліфікаційна робота – це самостійне дослідження здобувача, що завершує навчання. У процесі роботи над магістерським дослідженням здобувачі мають виявити свої здібності кваліфікованих фахівців в обраній сфері, щоб характеризувало їх підготовленість до майбутньої професійної діяльності в органах державного управління та підприємств. Випускна кваліфікаційна робота припускає у рамках освітньо-професійної програми фахівця управління теоретичну розробку обраної теми з аналізом джерел літератури, нормативно-правових актів, авторських спостережень, експериментів та інших матеріалів з питань (проблеми), що досліджується. Випускна кваліфікаційна робота повинна мати логічно сформовану структуру, що у систематизованій формі концентровано відбиває текстуально викладений зміст проведеного дослідження, його результати і практичні рекомендації. Структурно випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, 3-х або більш розділів, кожен з яких має містити не менш як два параграфи, висновків та пропозицій, переліку посилань, списку нормативних актів, літературних та інших джерел та додатки (див. у додатку Ж). Обсяг текстуальної частини випускної кваліфікаційної роботи не повинний перевищувати 5,5-6,5 авторських аркушів або 100-120 сторінок комп'ютерного тексту, з додатком переліку посилань, приміток, титульного та інших аркушів, пов'язаних з оформленням.

Типова структура випускної кваліфікаційної роботи включає наступні частини (розділи):

Титульний лист (Додаток В)

Бланк “Завдання” (Додаток Г)

АНОТАЦІЯ (Додаток Д)

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (у разі потреби)

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНИЙ РОЗДІЛ

- 1.1 Аналіз правових аспектів і законодавчої бази управлінської діяльності в загальних і аспектичних питаннях теми дослідження
- 1.2 Теоретичні положення щодо предмету дослідження
- 1.3 Теоретичні аспекти щодо специфічних особливостей об'єкту дослідження

Висновок до розділу 1

2 АНАЛІТИКО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ РОЗДІЛ

- 2.1 Характеристика об'єкту й організації системи управління
- 2.2 Змістовна постановка дослідницької задачі. Аналіз існуючих підходів і методів вирішення проблемних ситуацій у сучасній системі управління. Дослідження об'єкту
- 2.3 Формулювання вимог до вихідної інформації для рішення задач проектної частини

Висновок до розділу 2

3 ПРОЕКТНО-РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ РОЗДІЛ (Заходи (пропозиції) з удосконалення організації системи менеджменту й обґрунтування ефективності в даній сфері)

3.1 Реалізація розроблених підходів, методів і моделей на матеріалах конкретного об'єкту

3.2 Прогноз (розрахунок) соціально-економічної ефективності від впровадження практичних (проектних) пропозицій

3.3 Економічне обґрунтування проектних рішень. Розрахунок фінансово-економічних показників, параметрів інтенсифікації та ефективності проектних рішень

Висновок до розділу 3

ВИСНОВКИ

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

ДОДАТКИ

2.1 Вступ

Вступом відкривається випускна кваліфікаційна робота. У "Вступі" обґрунтовується необхідність розробки сформульованої теми дослідження, розкривається її актуальність і наукова новизна, тобто показується, що автор, як самостійний дослідник, вносить нового у вивчення даної теми. У "Вступі" відзначається практична значимість виконання магістерського дослідження, характеризується ступінь розробленості даної проблеми в спеціальній літературі, ставляться мета і завдання дослідження, формулюється його теоретична основа, а також характеризується нормативно-правова база, масив використаних джерел та інші матеріали. Насамперед слід чітко сформулювати наукову та суспільно-політичну *актуальність теми*. Актуальність теми може підтверджуватися посиланнями на Закони України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, що стосуються розглянутих у магістерському дослідженні питань. Практичне значення розробки теми магістерського дослідження підкреслюється її важливістю у вирішенні загальних проблем оптимізації організації і здійснення системи управління, правового регулювання діяльності державної установи.

Обґрунтування вибору *об'єкту і предмету* магістерського дослідження, підтверджується доказами їх значення у вирішенні питань удосконалювання виробничо-управлінської діяльності, місцем і роллю в системі управління. Обґрунтування вибору конкретного об'єкту (як правило, державної установи – об'єкту практики) супроводжується посиланнями на основні показники, найважливіші критерії і фактичні дані, що характеризують реальні ситуації в практиці функціонування об'єкту дослідження.

У підсумку чітко формулюється конкретна проблема, мета і завдання магістерського дослідження. *Завдання* наукового дослідження є частиною мети. Її конкретизацією і становить визначений, запланований для практичного виконання обсягу робіт.

Якщо розробляється комплексна тема за участю декількох здобувачів, об'єднаних у тимчасовий творчий колектив, у “Вступі” вказується характер взаємодії кожного здобувача з іншими учасниками комплексного дослідження, тому що випускна кваліфікаційна робота та її захист ведуться в індивідуальному порядку. Тут же варто відобразити ступінь і конкретний внесок кожного здобувача у проведене дослідження. Однак, це не означає, що написання роботи варто починати неодмінно зі “Вступу”. Хоча він випереджує всі розділи випускної кваліфікаційної роботи часто у залежності від індивідуальних особливостей авторської творчості, “Вступ” може бути сформований як на початковому, так і на кінцевому етапах дослідження. Це пов'язано з тим, що на початку роботи “Вступ” пишеться для того, щоб автор зміг краще уявити собі напрям своїх пошуків, згрупувати задуми і намітити план, а якщо – тоді, коли написання основної частини тексту вже завершено – то це робиться для того, щоб за допомогою параметрів “Вступу” охарактеризувати її зміст.

Текстуальний обсяг “Вступу” зазвичай не перевищує 2-3 сторінок загального обсягу основної (змістової) частини роботи. При викладі тексту “Вступу” прагнуть до лапідарності, обираючи тезовий стиль і постановочну форму. Варто пам'ятати, що за змістовністю та якістю написання “Вступу” найчастіше можна судити про ступінь компетентності автора, його знання проблеми, а також про оригінальність авторського погляду. За “Вступом” багато в чому можна скласти думку і про характер роботи в цілому, тому що в ньому об'єктивно відзначаються оціночно-кваліфікаційні критерії магістерського дослідження.

2.2 Теоретичні основи дослідження

Перший розділ, теоретичний, містить декілька параграфів.

Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності державної установи. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (в тому числі іноземної) розкриваються підходи різних авторів до розв'язання проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

У цьому розділі подається діагностика діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї основи, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, полемічності, ствердженої власної

позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти у наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Обсяг першого розділу не повинен перевищувати 25% загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

2.3 Аналітико-дослідницький розділ

Другий розділ присвячується інформаційно-описовому обґрунтуванню тематичної проблематики, у рамках якої представляється методологія і методика дослідження. Виходячи з логіки виконання магістерського дослідження і структурної побудови випускної кваліфікаційної роботи, перший розділ складає інформаційно-теоретична частина. Тут розкриваються сучасні погляди і підходи до вирішення досліджуваної проблеми у контексті конкретної ситуації виробничо-управлінської діяльності. Доцільно показати розв'язувану проблему з використанням фактичних даних у тій чи іншій сфері управління.

У цьому розділі можна докладно зупинитися на висвітленні методичних аспектів теми дослідження, розглянути їх з різних позицій. Для цього доцільно провести огляд наукової літератури з методів магістерського дослідження, виявити розходження у основних підходах і поглядах на проблему, висвітлити головні теоретичні положення і практику діяльності конкретного управлінського органу. При цьому можна проілюструвати свої зауваження статистичними даними і соціологічними опитуваннями, зведеними у таблиці, або іншими даними, представленими у формі графіків, схем, діаграм тощо.

Опис, характеристика сучасного стану об'єкта дослідження, діагностування діяльності щодо обраного напрямку дослідження, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність управлінських процесів, що спостерігаються в організації, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Аналіз проблеми повинен здійснюватися з урахуванням чинників позитивної та негативної дій. Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (що наводяться у додатках), які обов'язково супроводжувати стислим коментарем.

Для виконання другого розділу здобувач має зібрати фактичні дані під час стажування та переддипломної практики.

Джерелом інформації є планові та фактичні показники діяльності, статистична та бухгалтерська звітність, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів збирання первинної інформації, які використовує здобувач під час стажування та переддипломної практики.

Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Кожне магістерське дослідження має базуватися на основних закономірностях і принципах теорії та практики управління, досягненнях наукової думки, обґрунтованих і систематизованих твердженнях, представляючи собою конкретизацію (а частіше – наслідок їх) стосовно об'єкту дослідження з необхідною аргументацією. Аналітична частина викладається на основі знань, отриманих здобувачами при вивченні таких дисциплін “Публічна політика”, “Право в публічному управлінні”, “Публічна служба”, “Антикризове управління у органах виконавчої влади та місцевого самоврядування”, “Стратегічне державне управління”, “Менеджмент публічної влади”, “Інституціональне забезпечення публічної влади” та інших професійно-орієнтованих дисциплін.

Дослідник має грамотно оперувати поняттями і термінами державно-управлінської термінології, поняттями і методами наукових дисциплін, стежити за тим, щоб вузькоспеціальні терміни вживалися до місця.

У першому розділі опановується вибір конкретних методів вирішення поставлених завдань, розробляються основні моделі такого рішення, проводиться аналіз існуючих підходів і методів у визначеній сфері менеджменту, визначаються і обґрунтовуються відповідні моделі удосконалювання виробничо-управлінської або державно-службової діяльності. Модель вирішення дослідницьких задач містить критерії рішення, основні обмеження, вимоги до точності або оцінювання точності моделювання, що досягається. Така модель може бути представлена у вигляді аналітичного опису послідовності визначених дій, або у формі опису її алгоритмічної реалізації практичних заходів, управлінських операцій тощо. Однак, не слід захоплюватися надмірною схематизацією або ідеалізацією теоретичних побудов, деталізацією загальновідомих способів теоретичного моделювання. Основний акцент потрібно зробити на елементах конкретного використання моделі під об'єкт. У магістерській роботі можуть використовуватися різноманітні моделі: системно-структурного чи функціонального аналізу, логіко-інформаційної побудови експертного оцінювання. У будь-якому випадку в аналітичному розділі повинні бути визначені методи об'єктивного оцінювання ефективності пропонованих проектних рішень.

Перевагою роботи, безумовно, має стати використання офіційних даних службового характеру з практики конкретних виробничих суб'єктів, їх підрозділів, зрозуміло, якщо ці відомості не є закритими. Такі відомості можуть бути почерпнуті в ході практики (навчального стажування або при інших формах участі здобувача в роботі державних органів чи виробничих підприємств).

Характеристика й аналіз організаційно-виробничої системи і систем управління – база дослідження. Підвищення ефективності і якості організації, модернізація служби управління, раціоналізація й оптимізація державницьких функцій складають головну мету дослідження. Характеристика й аналіз

управління та його служб проводяться від загального до локального з наступним поглибленням і розширенням.

Завершується перший розділ формулювання загальних вимог до вихідної інформації проектної частини, де вони конкретизуються.

Теоретичні і методичні розробки автора випускної кваліфікаційної роботи можуть представляти: обґрунтування нових параметрів або показників, що характеризують системи і процеси управління; методику виявлення залежностей між показниками; модель прогнозування результатів управління у цілому і за окремими параметрами. Основна увага повинна бути приділена обґрунтуванню і переконливому доказу корисності й ефективності запропонованих автором теоретичних і методичних підходів та рішень.

Обсяг другого розділу – у межах 30-35% загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

2.4 Обґрунтування пропозицій щодо удосконалення предмету дослідження за об'єктом дослідження

В останньому розділі рекомендується зупинитися на прикладному значенні дослідження, розкрити результати аналізу, проведеного у попередніх розділах. Особливе значення варто додати аргументації висунутих пропозицій, пошуку шляхів і засобів їх ефективною реалізації в практиці управління. Якщо це не зроблено у попередньому розділі, дається правове обґрунтування аналізованої проблеми, розкривається сутність відповідних законодавчих актів і правових норм у сфері державного управління або місцевого самоврядування.

Отже, проектний розділ присвячується обґрунтуванню та характеристиці пропозицій, що містять практичні рекомендації, висловлені проектантом. Ці пропозиції ґрунтуються на конкретних результатах аналізу організації управління, представлених в аналітичній частині, а також на методологічному підході, вихідних принципах, положеннях і методах, викладених у попередньому розділі.

Структура проектної (практичної) частини повинна бути складена так, щоб автор зміг розкрити змістовну сторону тих практичних задумів і рішень, які спрямовані на досягнення цілей і задач магістерського дослідження. У параграфах цієї глави обґрунтовуються пропозиції, рекомендації з реалізації заходів, що на думку дослідника було б корисно застосувати у практиці управління. Вирішення управлінських задач проводиться з метою модернізації управління, підвищення його ефективності, усунення наявних недоліків. Пошук заходів щодо раціоналізації й оптимізації управління, вибір конкретних варіантів їхньої реалізації з обов'язковим обґрунтуванням – основний зміст і необхідна вимога до виконання практичного розділу випускної кваліфікаційної роботи.

У процесі дослідницького пошуку, практичних заходів та обґрунтування їхньої переваги перед фактичним станом справ у визначеній сфері управління існують різні підходи. *Нормативний підхід*, при якому розроблювальні заходи ґрунтуються на конкретних нормативних матеріалах як загального характеру,

так і специфічного. Особлива увага приділяється правовим, а також актам нормованого характеру, прийнятим органами державної влади і місцевого самоврядування.

Науково-методичний підхід припускає при розробці заходів ґрунтуватися на прямому або непрямому використанні вимог, методик і рекомендацій наукових досліджень, розробок НДР та аналогічних навчальних і наукових установ. При використанні інноваційного досвіду сучасної діяльності вітчизняних товаровиробників враховується аналіз їх історичного досвіду, а також досвід аналогічних закордонних структур та інституцій. Тут важливий порівняльний аналіз умов функціонування досліджуваних об'єктів.

Експериментальний підхід використовується тоді, коли заходи ґрунтуються на результатах експериментів, проведених здобувачем у ході магістерського дослідження безпосередньо на прикладі об'єкту дослідження.

Моделювання варіантів пропозицій по впровадженню практичних заходів та їх обґрунтування можуть проводитися з використанням економічних, правових, математичних та інших аналітичних підходів.

Рекомендації, розроблені у практичній частині, мають бути викладені досить докладно та досконало, з необхідним ступенем деталізації та конкретності. Допоміжні матеріали варто виносити у додатки. Доцільно починати з розробки більш загальних, масштабних заходів і завершувати конкретними, але усі вони мають бути ув'язані з існуючою системою державного управління. У цьому розділі випускної кваліфікаційної роботи бажано передбачити підрозділ, присвячений обґрунтуванню реальності запропонованих заходів і шляхів впровадження їх у практику управління чи господарювання. Кожний розділ, що складає структурну частину випускної кваліфікаційної роботи, повинен завершуватися узагальнюючими висновками.

Обсяг третього розділу може становити до 30-40% загального обсягу випускної кваліфікаційної роботи.

2.5 Висновки

Після кожного розділу робиться короткий висновок (1-2 сторінки), де вміщуються часткові узагальнення та розкриті питання, що були порушені у конкретному розділі.

У висновку (обсяг 5-6 сторінки), що наводяться в окремому розділі змістовно і стисло в узагальненому виді викладаються головні результати проведеного дослідження, лаконічно і тезове фіксуються його ключові моменти, основні положення, формулюються найбільш важливі рекомендації з вирішення поставлених у “Вступі” завдань. “Висновки і пропозиції” мають являти собою короткі висновки, що характеризують підсумки проведеного дослідження, бути гранично конкретними і виразними, містити оцінку загального стану об'єкту дослідження, підсумки проведеного аналізу, і зведений перелік і коротку характеристику запропонованих дій, спрямованих на усунення виявлених недоліків і підвищення ефективності у даній виробничо-управлінській і (або) іншій сфері діяльності.

У висновках не можуть з'явитися пропозиції, які не було розглянуто у попередніх розділах.

2.6 Перелік посилань

Усі наукові джерела інформації, використані у магістерському дослідженні, приводяться за посиланнями та містяться після висновку. При складанні цього переліку слід дотримуватись вимог ГОСТ 7.1-84 [1], наведених у Додатку Ж.

2.7 Додатки

Випускна кваліфікаційна робота може містити додатки, що включаються за розсудом автора. Додатки оформляються при необхідності використання в основній (текстуальній) частині значного обсягу фактичних даних допоміжного характеру, що мають на меті наочно продемонструвати або підтвердити описані автором ситуації. У додатках можуть приводитися таблиці показників, посадові інструкції для державних (муніципальних) службовців, форми службової документації, допоміжні графічні ілюстрації, рекламні матеріали тощо. У додатки можуть бути включені також довідки з державних (муніципальних) органів, їх підрозділів або виробничих підприємств про використання, можливості та перспективи використання результатів випускної кваліфікаційної роботи в практиці сучасного публічного управління. Обсяг додатків визначається автором випускної кваліфікаційної роботи за принципом розумної достатності. Усі додатки мають бути згруповані та розташовані відповідно до вимог ДСТУ3008-2015.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично до тексту сторінки.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток" і поряд – велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**, наприклад, додаток А, додаток Б тощо. Єдиний додаток позначається як додаток без літери.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: "А.2" – другий розділ додатка А; "В. 3.1" – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: "рисунок Д. 1.2 –" – другий рисунок першого розділу додатка Д; "формула (А. 1)" – перша формула додатка А.

3 Вимоги до оформлення випускної кваліфікаційної роботи

3.1 Основна частина

Випускна кваліфікаційна робота виконується відповідно до вимог ДСТУ3008-2015 [4].

Матеріал випускної кваліфікаційної роботи слід подати у такій послідовності:

- титульна сторінка;
- бланк завдання;
- анотація та ключові слова;
- перелік умовних позначень (у разі потреби);
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- перелік посилань;
- додатки.

Завершену та оформлену належним чином роботу обов'язково підписує автор на титульній сторінці.

Мова випускної кваліфікаційної роботи – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із будь-яких джерел інформації є неприпустимим.

Робота має бути надрукована на одному боці сторінок стандартного білого паперу формату А4 (210×297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через 1,5 міжрядкових інтервали, 14-й кегль, шрифт – Times New Roman. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3.

Текст випускної кваліфікаційної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів параметрів сторінок: з лівого боку – не менш за 25 мм, з правого – не менш за 10 мм, зверху – не менш за 20 мм, знизу – не менш за 20 мм.

Текстуальна частина випускної кваліфікаційної роботи має бути логічною, лаконічною і літературно грамотно викладеною. При написанні випускної кваліфікаційної роботи необхідно давати посилання на авторів і джерела, звідки узяті теоретичні положення, висновки інших дослідників, фактичний матеріал, конкретні зведення, цифрові й інші дані. Усі цитати, що приводяться, повинні бути взяті в лапки, а у виносках (примітках) зазначені автор і точні вихідні дані видання. Важливо виявити необхідну вимогливість у доборі фактичного матеріалу, його систематизації, не допускати повторів, захоплення описом фактології. Звертаючи увагу на стиль і мову викладу, варто забезпечити ясність вираження думок і чіткість формулювань, точність визначень, різноманітність лексики, правильне використання спеціальних понять і слів виробничо-управлінської термінології. Випускна кваліфікаційна робота не повинна носити характер довідки, доповіді, реферату, інформації. З її завершенням необхідно ретельно вивірити текст, точність цифр, використаних цитат,

усунути помилки. Усі ілюстрації мають бути пронумеровані і мати підрисуночні, надтабличні назви.

При оформленні науково-довідкового матеріалу випускної кваліфікаційної роботи варто врахувати такі вимоги:

- однаковість виносок на літературу й інші джерела;
- точна назва книг дається не по обкладинці, а по вихідних даних, зазначених на звороті титульного листа чи на останній сторінці книги, включаючи назву міста, назву видавництва, рік видання, кількість сторінок відповідно до ГОСТ 7.1-84 [7];
- таблиці, які містять первинні вихідні дані, треба оформляти у виді додатків;
- у тексті випускної кваліфікаційної роботи містяться підсумкові та найбільш важливі матеріали, переважно авторського виконання.

Титульна сторінка містить найменування міністерства, закладу вищої освіти, прізвище, ім'я та по-батькові й інші відомості про автора, тему випускної кваліфікаційної роботи з посиланням на об'єкт дослідження, прізвище, вчене звання (посаду) наукового керівника; місто і рік (додаток В).

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та параграфів роботи. Зміст має включати усі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і параграфи згідно з планом, затвердженим у завданні на виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Заголовки структурних частин випускної кваліфікаційної роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "НАЗВА РОЗДІЛУ", "ВИСНОВКИ", "ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ", "ДОДАТКИ" пишуться або друкуються великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів пишуться або друкуються малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати одному інтервалу основного тексту.

Кожний розділ випускної кваліфікаційної роботи слід починати з нової сторінки.

3.2 Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою випускної кваліфікаційної роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок і на якій номер сторінки не ставиться. Нумерація без крапки після неї проставляється у правому верхньому куті подальших сторінок (Додаток В).

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Номер розділу ставиться перед назвою розділу. Слово "РОЗДІЛ" не пишеться. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка: наприклад, "1.2" (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

3.3 Ілюстрації

Зміст ілюстрацій має доповнювати текст роботи, поглиблювати розкриття суті явища, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них повинно бути посилання з коментарем.

Ілюстрації (схеми, графіки тощо) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де їх згадано вперше, або на наступній сторінці. Якщо вони містяться на окремих сторінках роботи, їх включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстративні або табличні матеріали, розміри яких є більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання у тексті.

Ілюстрації позначають словом "Рисунок" і нумерують послідовно у межах розділу, за винятком ілюстрацій у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка: наприклад, "Рисунок 1.2 – (назва)" (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщуються послідовно під ілюстрацією.

3.4 Таблиці, формули, посилання

Таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово "Таблиця" починають із великої літери. Назву не підкреслюють.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені у додатках) у межах розділу. Ліворуч розміщують напис "Таблиця" із зазначенням її номера, який складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка: наприклад, "Таблиця 2.3 – "(назва) (третя таблиця другого розділу), нижче розміщується назва таблиці.

У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться: наприклад, "Продовження табл. 2.3".

Приклад побудови таблиці:

*Таблиця 1.2 – Динаміка рівня монетизації економіки України та інфляції з 2012 р. по 2016 р. **

Рік	Основні показники			
	Агрегат МЗ, млрд грн	Номінальний ВВП, млрд грн	Коефіцієнт монетизації, %	Індекс споживчих цін, %
2012	12,5	93,7	13,34	110,1
2013	15,7	102,6	15,30	120,0
2014	22,1	130,4	16,95	119,2
2015	32,3	170,1	18,99	125,8

* Розраховано автором на підставі даних Державного комітету статистики України та Національного банку України

У таблицях слід обов'язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі одиниці виміру є однакові для всіх показників таблиці, вони наводяться у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися у відповідності до стандартів. Числові величини у таблиці мають однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок таблиць починаються з великої літери.

Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки – з малих, якщо складають одне речення із заголовком, і з великих – якщо вони є самостійними.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті таким чином, щоб її можна було читати без обертання тексту або з обертанням за годинниковою стрілкою.

Формули нумеруються у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега сторінки на рівні відповідної формули у круглих дужках, наприклад: (3.10) – перша формула третього розділу. Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання у тексті. Інші нумерувати не рекомендується.

Пояснення значень символів, числових коефіцієнтів у формулах треба подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, у якій вони дані у формулі, і кожне – з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова "де" без двокрапки.

Наприклад:

$$v = \omega \cdot R_1, \quad (4.1)$$

де ω – кутова швидкість;
 R_1 – радіус валу.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище і нижче кожної формули потрібно залишати не менш як один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знака рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (–), множення (x) і ділення (:).

Посилання у тексті роботи на джерела інформації слід зазначити порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: "... у працях [1-9]".

Посилання на ілюстрації до випускної кваліфікаційної роботи оформлюють порядковим номером ілюстрації: наприклад, "рис. 2.3"; на формули – порядковим номером формули; наприклад, "у формулі (3.1)". Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено: наприклад, "у табл. 1.2". У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово "дивись": наприклад, "див. табл. 1.2".

Приклади оформлення переліку посилань наведені у додатку Ж.

Вимоги до оформлення посилань:

а) посилання на книгу:

1. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: у схемах і таблицях: навчальний посібник / С.А. Кузнецова. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. – 180 с.

б) посилання на статтю:

1. Кузнецова С.А. Парадигма управління грошовими потоками в хаотично структурованій економіці / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник // Академічний огляд. – 2012. – №1. – С. 63-68.

в) посилання на електронні джерела інформації:

1. Монетарний огляд за 2011 рік // Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

г) посилання на нормативні документи:

1. Закон України «Про Антимонопольний комітет України»: за станом на 26 листопада 1993р. / Верховна Рада України. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3659-12&p=1311770615678004>.

Різні службово-допоміжні матеріали (інструкції, методики, бланки документів, ілюстрації тощо) варто виносити у додатки. При використанні бланку для наочності службового документу заповнити всі необхідні для його пояснення реквізити (графи). Ілюстрації і таблиці, при можливості, розташовуються так, щоб їх можна було розглянути без повороту сторінки або з поворотом по годинниковій стрілці. Вони розміщуються після першого згадування про них у тексті.

Якщо у тексті застосовуються символи, одиниці, скорочення слів і словосполучень, спеціальні позначення, відмінні від прийнятих офіційно або загальновідомих, то складається перелік умовних позначок. Цей перелік приводиться, якщо такі позначення повторюються у тексті більш двох разів; якщо менш – то їхня розшифровка дається безпосередньо при першому згадуванні. Перелік умовних позначок розташовується стовпчиком, у якому ліворуч вказуються використані у тексті умовні позначки або скорочення, а праворуч – їхня повна розшифровка. Нумерація сторінок випускної кваліфікаційної роботи ведеться арабськими цифрами у верхньому правому куті і проводиться по всьому тексту, включаючи додатки, а також ілюстрації, таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо, що займають окремі аркуші. Відлік порядкових номерів починається з титульної сторінки, на якій номер сторінки не ставиться.

Оформлення випускної кваліфікаційної роботи завершується її брошуруванням. Після цього робота підписується науковим керівником і направляється на зовнішнє рецензування.

Випускна кваліфікаційна робота у остаточному оформленому виді представляється на кафедру для попереднього розгляду і передачі у екзаменаційну комісію (ЕК).

4 Поради щодо вибору тематики магістерського дослідження

Тематика магістерських робіт не може розроблятися раз і назавжди як шаблон, і бути однаковою для усіх випускників різних років. Формулювання, що нижче приводяться, не слід розглядати як варіанти конкретних тем. Тут лише у самому загальному формулюванні зазначені тематичні напрямки, що можуть служити орієнтиром щодо пошуку “власної” теми магістерського дослідження, його профілю та спеціалізації. Для цього можна скористатись переліком тем випускних кваліфікаційних робіт у п.6, а також [1-10].

5 Захист випускної кваліфікаційної роботи

5.1 Підготовка захисту випускної кваліфікаційної роботи

5.1.1 Попередній розгляд випускної кваліфікаційної роботи

Перш ніж остаточно виконана випускна кваліфікаційна робота буде допущена до офіційного публічного захисту, з метою попередньої перевірки її якості, відповідності профілю спеціальності та вимогам до випускних кваліфікаційних робіт закладів вищої освіти, може проводитись попередній розгляд випускної кваліфікаційної роботи. Для цього створюються проблемно-тематичні групи з двох-трьох фахівців кафедри, за науковим профілем яких виконано випускну кваліфікаційну роботу. Дата передзахисту призначається завідувачем кафедри за узгодженням з науковим керівником та здобувачем. Випускна кваліфікаційна робота розглядається під час передзахисту, як правило, поза засіданнями кафедри. Однак таке засідання може бути проведене для повторного попереднього розгляду випускної кваліфікаційної роботи, що одержав негативний висновок членів проблемно-тематичної групи.

На передзахисті здобувач має коротко викласти основні положення випускної кваліфікаційної роботи та досягнуті результати, відповісти на запитання. Метою проведення передзахисту є надання допомоги здобувачу у виправленні виявлених помилок, з'ясуванні суперечливих моментів, усуненні недоліків оформлення тощо. Проведення передзахисту спрямоване на те, щоб здобувач відчув впевненість, переконався у достатності власних знань і сил для успішного захисту випускної кваліфікаційної роботи.

Проблемно-тематична група проводить попередню експертизу випускної кваліфікаційної роботи на предмет її відповідності вимогам з урахуванням необхідності внесення композиційних або редакційно-стилістичних, технічних, граматичних доробок та інших виправлень. Експертні оцінки та зауваження членів проблемно-тематичної групи носять рекомендаційний характер і не можуть бути перешкодою для здобувача діяти за своїм розсудом. Підсумком попереднього розгляду має стати висновок про готовність його до офіційного захисту. Цей висновок засвідчується підписом завідувача кафедри на титульному аркуші випускної кваліфікаційної роботи у відповідному місці.

На передзахисті формуються пропозиції про передачу випускної кваліфікаційної роботи на зовнішню рецензію (відгук).

5.1.2 Зовнішнє рецензування

Остаточна завершена випускна кваліфікаційна робота мають пройти зовнішнє рецензування, у результаті якого має бути наданий кваліфікований відгук. Зовнішній відгук – рецензія (приклад наведено у Додатку Е) може бути даний(а) представником державного (муніципального) органу по профілю спеціальності за темою випускної кваліфікаційної роботи, або керівниками і провідними спеціалістами об'єкту дослідження випускної кваліфікаційної роботи. Якщо магістерське дослідження виконувалось на замовлення, то робота направляється на рецензію замовнику. Останній оцінює її з погляду власних інтересів, практичної значимості, можливості застосування результатів, корисності рекомендацій і пропозицій для використання у професійній діяльності. Бажано, щоб у ньому були підтверджені актуальність теми для підприємства, самостійність автора дослідження, практична значущість аналітично-дослідницького розділу та можливості і перспективи впровадження запропонованих рекомендацій.

На завершену випускну кваліфікаційну роботу керівник дає стислу рецензію (висновок), в якій оцінює (конкретну оцінку за чотирибальною системою) як якість виконання самої роботи, так і праці здобувача над нею, і робить висновок про можливість допуску випускної кваліфікаційної роботи до захисту в ЕК.

Зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної випускної кваліфікаційної роботи, яка підписана здобувачем та його науковим керівником, за наявності позитивної характеристики роботи у письмовому відгуку наукового керівника, здобувач подає завідувачу кафедри, який приймає рішення щодо дозволу до захисту та оформлює його.

Робота реєструється на кафедрі і передається на зовнішню рецензію.

Зовнішніми рецензентами можуть бути провідні спеціалісти, які працюють на підприємствах, у наукових установах, науково-педагогічні працівники інших закладів вищої освіти, керівники та посадові особи органів державного управління та підприємств.

Зовнішня рецензія подається у письмовому вигляді в довільній формі і має містити такі складові:

- висновки щодо актуальності обраної теми, практичної значущості виконаної випускної кваліфікаційної роботи;
- характеристику повноти завдання щодо розкриття теми випускної кваліфікаційної роботи, відповідності змісту роботи до завдання;
- висновки щодо використання у роботі сучасних методів дослідження, методичних підходів до вдосконалення діяльності підприємства згідно з напрямом теми випускної кваліфікаційної роботи, елементів наукової новизни;
- оцінку конкретних пропозицій, рекомендацій щодо вдосконалення управління певними аспектами діяльності, підвищення його ефективності;
- оцінку загальних вражень від випускної кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо);

- інші питання на розсуд рецензента;
- висновок рецензента про відповідність якості виконаної випускної кваліфікаційної роботи вимогам до таких робіт, про можливість допущення її до захисту і, за бажанням, може бути висловлено зауваження та думку про оцінку роботи за чотирибальною системою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рецензент має підписатися із зазначенням свого прізвища, ім'я та по-батькові, місця роботи і посади, яку займає, і завірити підпис печаткою. Для підготовки здобувач а до пояснень у зв'язку з можливими зауваженнями рецензента йому надається можливість ознайомитися з рецензією до захисту роботи на засіданні ЕК. Рецензія додається до конверта з іншими супровідними документами.

Рецензент уважно знайомиться з текстом випускної кваліфікаційної роботи і визначає якість проведеного дослідження, репрезентативність отриманих результатів, повноту відображення загальних і спеціальних проблемно-тематичних питань. При рецензуванні увага звертається насамперед на відповідність випускної кваліфікаційної роботи актуальності теми дослідження та її зв'язок з актуальними потребами тематичної спрямованості, особисту участь автора у досягненні дослідницьких цілей і задач, глибину теоретичної підготовки представленої роботи, ступінь вірогідності та обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у магістерській роботі. Крім того, дається оцінка структури випускної кваліфікаційної роботи, мови і стилю викладу матеріалу. Наявність критичних зауважень відображається рецензентами у письмовому відгуку. Рецензія, а також всі інші можливі відгуки, що здобувач може зібрати за власною ініціативою, завіряються підписами рецензентів і печатками їхніх організацій. Вони мають бути здані на кафедру не пізніше, чим за два дні до офіційного захисту.

5.2 Організація процесу захисту

Завершена випускна кваліфікаційна робота, оформлена належним чином, підписується здобувачем на титульному аркуші і здається науковому керівнику для остаточної перевірки і складання відгуку. Якщо був призначений науковий консультант, його підпис також повинний стояти на титульному аркуші до здачі випускної кваліфікаційної роботи науковому керівнику.

Підготовлена випускна кваліфікаційна робота з відгуком наукового керівника і рефератом здобувача представляється на кафедрі не пізніше, ніж за два дні до затвердженої дати офіційного захисту. У випадку, якщо кафедра на своєму засіданні не вважає можливим допустити здобувача до захисту випускної кваліфікаційної роботи, це питання підлягає розгляду у дирекції інституту. Ухвалення остаточного рішення про недопуск до захисту знаходиться в компетенції ректорату ЗВО.

До захисту випускної кваліфікаційної роботи не допускається здобувач, який неповністю виконав навчальний план і не здав усі заліки й іспити, або має інші академічні заборгованості, або робота не відповідає вимогам.

Завершальною процедурою допущення випускної кваліфікаційної роботи до захисту є розгляд перерахованих супровідних матеріалів завідувачем кафедри. Допуск до захисту здійснюється шляхом відповідного запису завідувача кафедри у висновку кафедри про випускну кваліфікаційну роботу.

Якщо завідувач кафедри вважає за неможливе допустити магістерську роботу до захисту через її незадовільну якість, це питання має бути заслухано на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Обговорення оформляється протоколом і подається на затвердження, послідовно, директору ЗВО.

Захист випускної кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії, графік роботи якої затверджує ректор ЗВО.

На засідання ЕК до початку захисту подаються такі документи:

- витяг із наказу ректора про затвердження персонального складу цієї комісії;
- список здобувачів екзаменаційної групи, які допущені до захисту магістерських робіт (проектів) за підписом директора інституту;
- довідка від дирекції інституту про виконання здобувачем навчального плану та про одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін, навчальних та виробничих практик;
- випускна кваліфікаційна робота здобувача;
- відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи;
- зовнішня рецензія на випускну кваліфікаційну роботу;
- інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної випускної кваліфікаційної роботи (довідки про впровадження пропозицій здобувача у практичну діяльність підприємства, видані статті здобувача з теми випускної кваліфікаційної роботи тощо).

Під час підготовки до захисту здобувач має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь щодо випускної кваліфікаційної роботи та підготовлені наочні матеріали (4-5 сторінок із найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у вигляді плакатів або у вигляді ксерокопійованого роздавального матеріалу, а також дискети, слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо).

Доповідь здобувача має починатися зі звертання:

“Шановний голово та члени екзаменаційної комісії!”

Обсяг тексту доповіді має відповідати 7-10 хвилинам виступу. Доповідь повинна відобразити: обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, основні результати дослідження та наукові розробки автора, акцентувати елементи наукової новизни. Особливе місце має бути відведено обґрунтованим пропозиціям і рекомендаціям та оцінюванню їх ефективності.

Перед захистом здобувачу слід ретельно прочитати рецензію, особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження та по можливості усунути зазначені недоліки або дати аргументовану відповідь у доповіді.

Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь здобувача і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які підлягають захисту.

Процедура захисту протоколюється секретарем комісії.

Здобувач стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, дає оцінку отриманим результатам, ілюструючи доповідь посиланням на наочні матеріали.

Після доповіді здобувача голова ЕК зачитує рецензію на випускню кваліфікаційну роботу, і здобувач має можливість відповісти на всі зауваження рецензента.

Під час захисту випускної кваліфікаційної роботи члени ЕК, присутні на захисті викладачі, спеціалісти можуть задавати здобувачеві запитання щодо змісту роботи. Відповіді здобувача мають бути конкретними, аргументованими і короткими.

Після відповіді здобувача на запитання оголошується відгук наукового керівника виконаної випускної кваліфікаційної роботи.

За результатами захисту випускної кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи (враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання), про присвоєння здобувачу відповідної кваліфікації і про видачу йому диплома державного зразка. Результат оцінювання заноситься у відомість відповідно до шкали оцінювання: національна та ECTS (додається нижче).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для оцінювання
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засідання ЕК оформлюється протоколом, до якого вносяться відповідні оцінки за складання екзамену і захист, записуються запитання членів ЕК і присутніх на захисті, особисті думки членів ЕК, зазначається одержаний освітній ступінь, а також назва державного документа про освіту (диплом), який видається випускникові ВНЗ.

Протокол підписують голова і члени ЕК, що брали участь у засіданні.

Екзаменаційна комісія після завершення роботи складає звіт, у якому відображаються: основні кількісні показники щодо рівня і якості успішності по проведених екзаменах і захистах; характеристики виконаних магістерських робіт щодо можливості впровадження конкретних пропозицій у практику органів державної влади та підприємств.

Здобувач, який отримав на захисті випускної кваліфікаційної роботи незадовільну оцінку, має бути відрахованим із ВНЗ, і в цьому випадку йому видається академічна довідка устанавленого зразка. За ним залишається право бути повторно допущеним до складання державних екзаменів (якщо він

одержав незадовільну оцінку на екзамені) або до захисту випускної кваліфікаційної роботи протягом наступних трьох років. Повторно випускна кваліфікаційна робота виконується за наявності заяви здобувача про допуск до захисту, дозволу ректора та рішення випускової кафедри про затвердження теми і об'єкта дослідження, призначення наукового керівника. На вимогу кафедри тему випускної кваліфікаційної роботи може бути змінено або у межах тієї ж теми матеріали роботи здобувач може суттєво оновити та доповнити.

Якщо захист випускної кваліфікаційної роботи не відбувся з поважних причин, про що здобувач у ЕК має подати відповідні документи, ректор ВНЗ може подовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захисту магістерських робіт, але не більше як на один рік.

6 Орієнтовні тематичні напрями випускних кваліфікаційних робіт

1. Місце і роль органів самоврядування України у здійсненні економічних реформ
2. Теорія і практика розробки програм соціально-економічного та культурного розвитку регіону (області, району)
3. Теорія і практика розвитку різноманітних форм господарювання в регіоні (області, регіоні)
4. Дослідження проблеми бюджетної і податкової політики та формування місцевих бюджетів
5. Теорія і практика розробки і затвердження обласного (районного) бюджету
6. Еволюція відносин власності: демонополізація, роздержавлення, приватизація
7. Удосконалення відносин власності в *сільськогосподарському виробництві (або в іншій галузі народного господарства України)*
8. Організація діяльності органів місцевого самоврядування у галузі регулювання земельних відносин, реалізації земельної реформи
9. Основні напрями розвитку та вдосконалення управління в системі органів державної влади
10. Основні напрями адміністративного реформування, взаємозв'язок та взаємозалежність передбачених якісних перетворень
11. Контроль у системі управління державних органів влади.
12. Питання лідерства в роботі органів місцевого самоврядування
13. Організаційно-кадрова політика в роботі місцевих органів державного управління
14. Кадровий менеджмент в органах місцевого самоврядування
15. Використання сучасних інформаційних систем і комп'ютеризації в діяльності органів місцевого самоврядування
16. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління
17. Фінансові інструменти забезпечення державного механізму щодо виконання інфраструктурних проектів.

18. Фінансове забезпечення соціального захисту населення: стан, проблеми, перспективи.
19. Державне регулювання роботи фондів соціального страхування.
20. Шляхи удосконалення правової бази та організаційної структури фінансового контролю в міністерстві оборони України.
21. Удосконалення процесів бюджетного впорядкування.
22. Економічні аспекти діяльності пенсійного фонду України.
23. Особливості фінансової та господарської діяльності збройних сил України.
24. Фіскальна політика та її вплив на формування місцевого самоврядування України.
25. Фінансова політика та її вплив на формування місцевого самоврядування України.
26. Економічна політика та її вплив на формування місцевого самоврядування України.
27. Монетарна політика та її вплив на формування місцевого самоврядування України.
28. Фіскальна політика та її вплив на формування місцевих бюджетів.
29. Удосконалення прогностно-аналітичної діяльності в органах державної фіскальної системи України.
30. Реформування державного управління в галузі податкової системи України.
31. Організація фінансів (за сферою компетенції).
32. Вдосконалення державного фінансового контролю.
33. Державний фінансовий контроль у сфері освіти (за сферою компетенції) та шляхи його вдосконалення.
34. Удосконалення формування місцевих бюджетів у процесі реформування міжбюджетних відносин (на прикладі зведеного бюджету/ інше).
35. Місцеві бюджети як складова бюджетної системи України.
36. Державне регулювання у сфері пенсійного страхування в Україні: світовий досвід та адаптація до нього вітчизняної практики.
37. Ефективність державного управління: теорія і практика.
38. Реформування державного управління в галузі податкової системи.
39. Прийняття рішень на місцевому та регіональному рівнях.
40. Підготовка державної служби у процесі реалізації державної кадрової політики в Україні.
41. Місцеві бюджети в різних регіонах України в контексті ефективності державного управління.
42. Організаційно-економічні механізми ефективності менеджменту в діяльності державних органів.
43. Удосконалення структурної політики держави в контексті стабілізації суспільного розвитку.
44. Інституційні реформи як чинник активізації структурних перетворень в українському суспільстві.
45. Державне регулювання процесів інтеграції України в світову економіку.

46. Державне регулювання інвестиційних процесів та його роль у забезпеченні економічного зростання.
47. Державна інвестиційна політика та механізм її реалізації.
48. Державна інвестиційна політика залучення іноземних інвестицій.
49. Корпоративне управління і державний сектор.
50. Ефективність управління місцевими органами виконавчої влади державними частками в статутних фондах акціонерних товариств.
51. Державне регулювання *рекламного бізнесу (або іншої сфери економічної діяльності)*.
52. Антимонопольний контроль у корпоративному управлінні.
53. Державне регулювання розвитку фондового ринку та управління державним корпоративним правом.
54. Енергетична (або іншої галузі) стратегія України у контексті міжнародної інтеграції.
55. Корпоративне управління в Україні: державний аспект.
40. Взаємодія і взаємозв'язок держави і суспільства у процесі державного управління.
41. Основи розробки державної політики.
42. Механізми реалізації державної політики.
43. Правове регулювання відносин державного управління.
44. Система державних органів України.
45. Територіальна організація державного управління.
46. Державна служба в системі державного управління.
47. Місцеве самоврядування в загальній системі управління держави і суспільства.
48. Державне регулювання сфери суспільного життя
49. Міжгалузеве державне управління: принципи організації і контролю
50. Особливості державного управління в області фінансів, кредитів і страхування.
51. Специфіка державного управління податкової та митної політики.
52. Організація державного управління антимонопольної політики і державного майна.
53. Організація державного управління в сфері охорони довкілля та природокористування.
54. Організація державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
55. Державна влада як складова державно-владного механізму управління.
56. Політична система, державне управління та регулювання на трансформаційному етапі розвитку держави.
57. Державна політика як комплексний фактор діяльності державного апарату та державної служби.
58. Адміністративний аспект державного управління: еволюція і сучасний стан.
59. Державне управління: юридичне та ресурсне забезпечення.
60. Поняття, види і функції державного управління.
61. Функціональна структура державного управління.

62. Сутнісні характеристики (функції) організаційної структури державного управління.
63. Унітарна та федеративна організація державного управління.
64. Ефективність вибору і побудови організаційної структури державного управління.
65. Поняття та загальні риси управлінської діяльності в органах державної влади та місцевого самоврядування.
66. Управлінські технології: поняття та види.
67. Поняття та сутність управлінського рішення в системі державного управління
68. Процес підготовки управлінського рішення в системі державного управління.
69. Технологія і процедури прийняття рішень у державному управлінні.
70. Система відповідальності державних службовців.
71. Поняття та види контролю в державному управлінні.
72. Контроль у системі державного управління.
73. Громадські зв'язки в системі управління діяльності органу державної влади.
74. Загальна соціальна ефективність державного управління
75. Ефективність організації і функціонування суб'єктів державного управління.
76. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб.
77. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади.
78. Управлінські зв'язки в системі органів виконавчої влади.
79. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.
80. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
81. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій.
82. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.
83. Система місцевого самоврядування в Україні.
84. Реформування організаційних структур державного управління за Концепцією адміністративної реформи в Україні.
85. Концептуальні засади реформування місцевих органів влади та напрями регіональної політики.
86. Сутність та особливості організаційної структури органу державної влади.
87. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади.
88. Ситуаційне управління в системі державного управління.
89. Сутність функціонального аналізу діяльності органу державної влади та методика його проведення.
90. Контролінг у діяльності органу державної влади.
91. Інформаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади.

92. Комунікації та комунікаційний процес в системі державного управління.
93. Напрями вдосконалення і реорганізації системи державного управління.
94. Дослідження організаційно-економічного механізму приватизації державних підприємств (організацій).
95. Дослідження впливу приватизації майна державних підприємств (організацій) на покращення його використання.
96. Обґрунтування організації нових форм господарської діяльності.
97. Аналіз впливу діяльності фінансових посередників на реформування державної власності.
98. Обґрунтування доцільності розвитку і ефективності функціонування дочірніх підприємств у структурі організації.
99. Удосконалення корпоративного управління в умовах реструктуризації підприємств (організацій).
100. Техніко-економічне обґрунтування створення та ефективного функціонування організацій малого бізнесу.
101. Удосконалення аналізу організації використання та оцінки майна під час приватизації підприємства (організації).
102. Техніко-економічне обґрунтування доцільності створення організацій з іноземними інвестиціями.
103. Обґрунтування основних напрямів адаптації виробничої системи підприємства (організації) до ринкових умов господарювання.
104. Розробка та обґрунтування техніко-економічних заходів виходу підприємства (організації) з економічної кризи.
105. Обґрунтування вибору варіантів стратегічної орієнтації підприємства (організації).
106. Техніко-економічне обґрунтування доцільності проведення реструктуризації підприємства (організації).
107. Обґрунтування вибору стратегічних інвесторів на етапі приватизації підприємства (організації).
108. Удосконалення організації структури управління підприємства (організації).
109. Удосконалення управління підприємством (організації) в умовах ринку.
110. Удосконалення корпоративного управління в умовах реструктуризації підприємств (організацій).
111. Розробка системи економічного регулювання діяльності апарату управління підприємства (організації).
112. Розробка та впровадження ринково-орієнтованих елементів в управління підприємством (організацією)
113. Проектування ринково-орієнтованого управління підприємством (організацією).
114. Удосконалення стратегічного управління на підприємстві (в організації).
115. Обґрунтування доцільності впровадження нових інформаційних засобів в управління підприємством (організацією).
116. Удосконалення ринкового управління підприємством (організацією).

117. Удосконалення інформаційного забезпечення управління на основі нових інформаційних технологій на підприємстві (в організації).
118. Дослідження шляхів розширення використання сучасних фінансових інструментів у діяльності підприємства (організації).
119. Обґрунтування оцінки впливу макроекономічних факторів на фінансову діяльність підприємства (організації).
120. Удосконалення організації фінансового менеджменту на підприємстві (в організації).
121. Методи аналізу шляхів покращення фінансово-господарської діяльності підприємства (організації).
122. Дослідження доцільності використання інструментарію фондового ринку при виході підприємства (організації) з фінансової кризи.
123. Обґрунтування доцільності налагодження вексельного обігу в господарських операціях підприємства (організації).
124. Розробка методів оцінки та вдосконалення взаємозв'язків банків з підприємствами (організаціями).
125. Менеджмент органів державної влади.
126. Стратегічне та ситуаційне управління в органах державної влади.
127. Функціональний аналіз та контролінг діяльності в органах державної влади.
128. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації в органах державної влади.
129. Аналітична інформаційна підготовка та прийняття рішень в органах державної влади.
130. Організаційно-правова підготовка в органах державної влади.

Рекомендована література

1. ГОСТ 7.1-84. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления.
2. ДСТУ 3008-2015. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення.
3. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація, скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі.
4. Іваницька О.П., Жалоба І.В. Методичні рекомендації до виконання і захисту випускних робіт / О.П. Іваницька, І.В. Жалоба. – К.: КиМУ, 2006. – 30 с.
5. Про вищу освіту. Закон України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Постанова КМ України від 30.12.2015р. № 1187 – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>.

7. Навчальні видання. Побудова, викладення, оформлення та зміст. Рекомендації з підготовки до друку для викладачів університету. – Чернігів: ЧДТУ, 2011. – 20 с.
8. Методичні рекомендації щодо виконання та оформлення випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» Чернігівського національного технологічного університету / Укл.: В.П. Войтенко. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 15 с.
9. «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти Чернігівського національного технологічного університету (нова редакція)», затвердженого наказом ректора № 197 від 30.11.2015 р.

ДОДАТКИ

Додаток А

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ДЛЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ РОБОТИ

Завідувачу кафедри
менеджменту та державної служби
Бутку Миколі Петровичу

здобувача групи ЗДС-171
Черешки Альберта Івановича
(моб. тел. _____)

ЗАЯВА

Прошу затвердити тему випускної кваліфікаційної роботи:
«Удосконалення інформаційного забезпечення та розширення smart-технологій
у діяльності органів місцевого самоврядування».

Дата

Підпис

ПОГОДЖЕНО:

Науковий керівник _____(підпис)

ПРИКЛАД СТРУКТУРИ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Бланк “ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ” (двосторонній)

АНОТАЦІЯ ТА КЛЮЧОВІ СЛОВА

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (у разі потреби)

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНИЙ РОЗДІЛ (назва розділу відповідно до теми роботи)

1.1 ...

1.2 ...

1.3 ...

Висновок до розділу 1

2 АНАЛІТИКО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ РОЗДІЛ (назва розділу відповідно до теми роботи)

2.1 ...

2.2 ...

2.3 ...

Висновок до розділу 2

3 ПРОЕКТНО-РЕКОМЕНДАЦІЙНИЙ РОЗДІЛ (назва розділу відповідно до теми роботи)

3.1 ...

3.2 ...

3.3 ...

Висновок до розділу 3

ВИСНОВКИ

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

ДОДАТКИ

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут менеджменту, харчових технологій та торгівлі

Кафедра менеджменту та державної служби

Допущено до захисту

Завідувач кафедри *менеджменту*
та державної служби

_____ проф. М.П. Бутко
“ _____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Удосконалення інформаційного забезпечення та розширення smart-технологій у діяльності органів місцевого самоврядування»

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
галузі 28 «Публічне управління та адміністрування»

Виконавець:

здобувач групи ЗДС-171

Черешко Альберт Іванович _____

Керівник:

д. держ.упр., професор

Оліфіренко Лілія Дмитрівна _____

Додаток Г

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ АРКУШУ «ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ»

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут менеджменту, харчових технологій та торгівлі

Кафедра *менеджменту та державної служби*

Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри *менеджменту
та державної служби*

_____ М.П. Бутко
“ _____ ” _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ

Черешко Альберту Івановичу

Тема роботи: «Удосконалення інформаційного забезпечення та розширення smart-технологій у діяльності органів місцевого самоврядування»

затверджено наказом по університету від “ _____ ” _____ 20__ р. № _____

Тему затверджено наказом ректора “ _____ ” _____ 20__ р.

3. Вихідні дані до випускної кваліфікаційної роботи: *законодавство України, періодичні видання, статистичні дані*

4. Зміст роботи (що належить розробити)

1. *Вступ, реферат*

2. *Теоретичний розділ*

3. *Аналітико-дослідницький розділ*

4. *Проектно-рекомендаційний розділ*

5. *Висновки*

6. *Перелік посилань*

Дата видачі завдання “ _____ ” _____ 20__ р.

Керівник _____ Л.Д. Оліфіренко

Завдання прийняв до виконання _____ А.І. Черешко

Продовження додатку Г (зворотна сторінка аркушу "ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ")

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1.	Складання та узгодження плану випускної кваліфікаційної роботи	04.09.20__	виконано
2.	Опрацювання джерел	до 20.09.20__	виконано
3.	Збирання та обробка фактичного матеріалу	до 05.10.20__	виконано
4.	Написання первинного варіанту тексту, подання науковому керівнику	до 12.10.20__	виконано
5.	Усунення недоліків, написання остаточного варіанту, оформлення	до 17.11.20__	виконано
6.	Подання роботи на ознайомлення керівництву, отримання відгуку	до 15.12.20__	виконано
7.	Подання роботи на кафедру	до 16.12.20__	виконано
8.	Зовнішнє рецензування роботи	до 17.12.20__	виконано
9.	Захист випускної кваліфікаційної роботи	22.05.20__	

Завдання підготував:

науковий керівник _____

(підпис)

(ім'я, по батькові, прізвище)

«__»_20__ р.

Завдання одержав:

здобувач _____

(підпис)

(ім'я, по батькові, прізвище)

«__»_20__ р.

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ АНОТАЦІЇ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**АНОТАЦІЯ** (один аркуш)
випускної кваліфікаційної роботи
на тему:

«Удосконалення інформаційного забезпечення та розширення smart-технологій у діяльності органів місцевого самоврядування»

Випускна кваліфікаційна робота : 110 с., 17 рис., 15 табл., 8 додатків, 65 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – автоматизовані та неавтоматизовані системи інформаційного забезпечення управлінської діяльності керівника органу виконавчої влади.

Предмет дослідження – процеси удосконалення інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності керівника органу виконавчої влади.

Метою роботи є розробка методичних підходів та практичних рекомендацій щодо реформування та удосконалення автоматизованого робочого місця керівника органу виконавчої влади.

Методи дослідження – економіко-статистичні, математичні, експертні, соціологічне опитування, анкетування, хронометраж робочого дня.

Сформовано пакет інформаційних ресурсів, потрібних для здійснення управлінської діяльності першої керуючої особи підприємства; обґрунтовано концепцію створення автоматизованого робочого місця керівника підприємства; розроблено проект інтегрованої інформаційної системи "Менеджер" для підтримки прийняття управлінських рішень керівником органу виконавчої влади.

Результати впроваджені у діяльність органів виконавчої влади м. Чернігів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА, ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ, ІНФОРМАЦІЯ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, АВТОМАТИЗОВАНЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ

KEYWORDS

ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF MANAGER, ADMINISTRATIVE PROCESS, INFORMATION, INFORMATIONAL INSURANCE, ADMINISTRATIVE INFORMATION SYSTEM, AUTOMATED WORK PLACE

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ РЕЦЕНЗІЇ**РЕЦЕНЗІЯ**

**на випускню кваліфікаційну роботу
здобувача освітнього ступеня магістра
Чернігівського національного технологічного університету
Черешка Альберта Івановича
на тему: «Удосконалення інформаційного забезпечення та розширення
smart-технологій у діяльності органів місцевого самоврядування»**

У рецензії мають бути висвітлені такі питання:

1. Відповідність завданню роботи.
2. Актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи.
3. Правильність застосування методів аналізу й розрахунків, глибина їх і відповідність сучасному рівню розвитку науки й техніки.
4. Відображення у роботі прогресивних методів праці.
5. Оцінка оригінальних рішень, прийнятих у роботі.
6. Практична цінність роботи та економічна доцільність прийнятих рішень.
7. Загальний висновок про ступінь фахової підготовки випускника на основі аналізу змісту випускної кваліфікаційної роботи.

ПОСАДА РЕЦЕНЗЕНТА (печатка)

І.П.П.

Кодекси і закони

Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws...>

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show...>

Книга одного автора

Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2008. 392 с.

Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : підруч. К. : Знання. 2006. – 525 с.

Книга двох авторів

Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. К. : Знання-Прес, 2005. 491 с.

Бухгалтерський облік в Україні : навч. посіб. / За ред. Р.Л. Хом'яка, В.І. Лемішовського. 5-те вид., доп. і перероб. Львів : Інтелект-Захід. 2006. – 1088 с.

Книга чотирьох авторів і більше

Захожай В.Б. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. / В.Б. Захожай, М.Ф. Базась, М.М. Матюха, В.М. Базась. К. : МАУП, 2005. – 96 с.

Статті із збірника наукових праць

Приймак С.В., Воляник Г.М. Удосконалення інформаційного забезпечення діагностики фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання / *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. Львів : ДУВС. 2015. Вип. 2. С. 275-287.

Статті в журналах, газетах

Пархоменко В.П. Бухгалтерський облік на малих підприємствах. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2003. № 7. С. 24.

Урядовий кур'єр : газ. центр. органів виконав. влади України / засн. Кабінет Міністрів України ; голов. ред. Алла Ковтун. 1990. К. : Преса України, 2008 – Виходить у вівт., сер., четв., п'ятн. та суботу. 2008, 25 листоп., № 221 (3881).

Стандарти

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”. Затверджено наказом МФУ від 31.12.1999 р. № 318.

Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт. Затверджено наказом Державного комітету з будівництва і архітектури України від 16.02.2004 р. № 30.

Електронні джерела інформації

Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. URL: http://www.idss.org.ua/monografii/2017_SDGs_NationalReport.pdf.